לא ישב בצילה. ולא דמי לגלו של היכל (פסחים דף כו.) להתם היכל לתוכו עשוי לשהא עשויה לגל ג"ץ מומרת לעבודת כוכבים שתי [פ] : **אי דאיכא דירכא אחרינא.** פי' קלר כזה לתי בעינן למימר אפי' לרוך יותר מס כן אין לדבר סוף: **ורבנן** סברי זה וזה גורם מותר. פי' רבינו שמואל ומ"מ לקרי לרבנן ירקות בימות החמה דלא דמי להכא עם זבל נפייה המהנה לגדל ולהחליף זבל הקרקע נמי שהוא של היתר מהני לגדל ולהחליף (ה) אבל לגורס דלא חיישינן שכולו לקור שחומה הנתה שהגל עושה להגין מן החמה אין הקרקע עושה וליכא נמי של אחר להיתר גורס עמו להגין מן החמה נמלאת כל הנחת הגל לאיסור ומי שפיר לפרה שנתפטמה בכרשיני היתר ושל עבודת כוכבים ביחד שמיסה הועילו לפטם הפרה ונקרע זה וזה גורם: **התם** דקאזיל **לאיבוד.** פי' בקונטרס לגמדה מתכוין וכבר בטלה והוי כעבודת כוכבים שנתפגרה מליה ונקה כה טועם למ"ד (לעיל מג:) עבודת כוכבים שנתפגרה מליה לסורה תקשי ואפילו למאן דשרי נמי הא אין מבטל יבראל עבודת כוכבים של עובד כוכבים ועוד דבשל יבראל נמי מיירי ר' יוסי מדמייתי לתיה (לעיל דף מד.) מעגל וממפלגת שהיא של יבראל ועבודת כוכבים של יבראל אינה בטלה עולמית לכן נראה לפרש דקמזיל לאיבוד דלא שכיח שיצא לזיבוד בזרי' לרוח אחין נופל כ"כ ביחד ומ"מ אפילו לכי תמי גוונא תייבי רבנן: **נוטעין** יחור של **ערלה.** וקמ"ל דלא גזרינן יחור אטו אגוז דמייחור לא שייך ביה ערלה: **ואין** נוטעין **אגוז של ערלה.** ס"ל דבאיסור נוטעת אגוז לכתחלה נמי לא פליגי רבנן תמי פליגי ואפי' אם כן לתילתו אמאי ערלה מסיפה יהודה אגוזים ואגוז ליעבד אסורים ספירות והא דנקט אין נוטעין אילי דמי ניחא נוטעין

תנא סיפא אין נוטעין שם

מתני' [א]לא ישב בצילה ואם ישב טהור ולא יעבור תחתיה ואם עבר טמא [ב]היתה גוזלת את הרבים ועבר תחתיה טהור: **גמ'** לא ישב בצילה פשיטא אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן לא נצרכא אלא לצל צילה מכלל דבצל קומתה אם ישב טמא לא דאפי' לצל קומתה נמי אם ישב טהור והא קמ"ל דאפילו לצל צילה לא ישב איבא דמתני לה אסיפא ואם ישב טהור פשיטא אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן לא נצרכא אלא לצל קומתה מכלל דלצל צילה [ג]אפילו לכתחלה ישב [א] לא הא קמ"ל דאפילו לצל קומתה אם ישב טהור: ולא יעבור תחתיה ואם עבר טמא: מ"ט אי אפשר דליכא תקרובת עבודת כוכבים מני רבי יהודה בן בתירא היא דתניא [ד]רבי יהודה בן בתירא אומר מנין לתקרובת עבודת כוכבים שמטמאה באהל שנאמר [1]ויצמדו לבעל פעור ויאכלו זבחי מתים מה מת מטמא באהל אף תקרובת עבודת כוכבים מטמא באהל: היתה גוזלת את הרבים ועבר תחתיה טהור: איבעיא להו עבר או עובר רבי יצחק בן אלעזר משמיה דחזקיה אמר עובר ורבי יוחנן אמר אם עבר ולא פליגי הא [ד]דאיכא דירכא אחרינא הא דליכא דירכא אחרינא א"ל רב ששת לשמעיה כי מטית להתם ארהיטני [ב] היכי דמי אי דליכא דירכא אחרינא ל"ל ארהיטני מישרא שרי ואי דאיכא דירכא אחרינא כי אמר ארהיטני מי שרי לעולם [ה]דליכא דירכא אחרינא [ג]ואדם חשוב שאני: **מתני'** זורעין תחתיה ירקות בימות הגשמים אבל לא בימות החמה והחזירין לא בימות החמ' ולא בימות הגשמים [ו]ר' יוסי אומר אף לא ירקות בימות הגשמים מפני שהנביה נושרת עליהן והוה להן לזבל: **גמ'** למימרא דרבי יוסי סבר זה וזה גורם אסור ורבנן אמרי זה גורם מותר הא איפכא שמעינן להו דתנן [ז]רבי יוסי אומר שוחק וזורה לרוח או מטיל לים אמרו לו אף היא נעשה זבל ונאמר [2]לא ידבק בידך מאומה מן החרם קשיא דרבנן אדרבנן קשיא דר' יוסי אדרבי יוסי בשלמא דרבי יוסי אדרבי יוסי לא קשיא התם דקאזיל לאיבוד מתיר הכא דלא קאזיל לאיבוד אסור אלא דרבנן אדרבנן קשיא איפוך ואיבעית אימא לא תיפוך דר' יוסי כדשנין דרבנן כדאמר רב מרי בריה דרב כהנא [ח]מה שמשביח בעור פוגם בבשר הכא נמי מה שמשביח בנביה פוגם בצל וסבר רבי יוסי זה וזה גורם אסור [ט](והתניא) [ז]רבי יוסי אומר [י]נוטעין יחור של ערלה ואין נוטעין אגוז של ערלה מפני שהוא פרי ואמר רב יהודה אמר רב מודה רבי יוסי שאם [יא]נטע והבריך והרכיב מותר ותניא נמי הכי מודה רבי יוסי שאם

מתני' לא ישב בצילה. התי לל לגלו תחת נוף התילן הוא לתס כן לא [ו] מתני ליה ואס ישב טהור להא קתני סיפא לא יעבור תחתיה ואס עבר טמא לגל מן התילן והלתה הלכך לגלו אהל הוא שכשהמה במזרח או במערב יש לכל לתס לל תרוך וכשהמה עומדת בתמלע הרקיע תין לכל דבר לל לגל תחתיו: **פחיה.** (ב) נוף התילן שהתיהל עליו התילן: **ואס עבר טמא.** כלתפרש בגמרא: **היפה גוזלת לת הרבים.** [ג] שהיה נופה טוטה לרשות הרבים: **ועבר פחיה טהור.** להך טומלה דרבנן היל וקלא לתייתינן בגמרא לתסכתא בעלמא היל והכי נמי לתרי' בפ' ר' ישמעאל (לקמן נב:) להך טומלה דרבנן היל והיכא דגוזלת לת הרבים לל גזור רבנן: **גמ' פשיטא.** דלל ישב בצילה להל קל מיתהני מעבודת כוכבים: **לצל צילה.** [ד] שתרית (ג) שלל תרוך לכל דבר תלד וכל זמן שלל עברה תדע תרוך הלל לת תדע גובה קומת התילן הלל עד ומשוך תכאן ואילך הלל דק וקלוש והיל לל גלו ואלטריך לאשמועינן לאפילו בצל צילה לל ישב: **מלגל דצל קומתה אס ישב טמא.** בתמיהה. והלל לינו מן התילן הוא ולל תחת נופו: **לא לצל קומתה נמי אס ישב טהור.** ובלבד שלל ישב ממש תחתיה ומשום ריסת נקט לל צילה דקתני לל ישב לכתחלה ואשמעינן לאפילו בצל צילה לל ישב לגל סיפא ישב טהור לאפילו לגל קומתה קלי: **מלגל דצל צילה לכתחלה ישב.** בתמיהה. כיון לתוקמת מתני' לגל קומתה וריסת נמי דקתני לל ישב בצל קומתה מכלל דבצל צילה לכתחלה ישב והל קל מיתהני: **אס ישב טהור.** ובלבד שלל יהל תחתיה להל קתני לקמן לתי עבר טמא וכ"ש ישב: **ג"א לילא פקרובת עבודת כוכבים.** ומשל התילן מלהיל על התקרובת ועליו: **עבר.** לתי עבר לישב לו עובר לכתחלה: **כי מטית להתם.** רב ששת סבי נהורא הוה וחז מוסכו והיתה בעיניו לאבנה גוזלת לת הרבים ג"ל כי מטית להתם: **ארהיטני.** משכני בתרומה: **מתני' זורעין תחתיה ירקות בימות הגשמים.** שהתילן גס טוף קבה להן שמעכב התמה מלבא: **אבל לא בימות החמה.** שהלל יפה להן: **והזירין.** לטוג"ת בלע"ז: **לא בימות החמה ולא בימות הגשמים.** שהלל יפה לתזרת לעולם: **שהנגייה.** עליו ונסרין בימות הגשמים מן התילן: **גמ' זה וזה.** נגייה לתיסוך וקרקע עולם להיתר גורמין לירקות שיגדלו: **שוחק וזורה לרוח.** ולל תיית לזבל: **הפס קלויל לאיבוד.** לתבדה הוא מתכוין וכבר בטלה עבודת כוכבים ולל גרעה מעבודת כוכבים שנתפגרה מלליה הלכך ליכל זה וזה גורם שהרי תין כתן לתיסור כל כך לתפילו רבנן לל תסרי לגלו תשוס גזירה לשמא מגבה ליה כו' כלתוקימנא בריש פירקין (דף מב.): **הכא לא חויל לאיבוד.** שהרי לרכה כבר ותין עבודת כוכבים בטלה דרך גדילתה הלכך תיסור הנאה הוא זה וזה גורם אסור: **חיפוך.** כולה מתני' ולל תשני דרבי יוסי מלרבי יוסי כלשנית: **לדשנין.** מעיקרא ולעולם זה וזה גורם לאסור ס"ל: **דרבנן.** מלרבנן לל קשיל תינהו נמי זה וזה גורם לאסור שבירת לף היל נעשית זבל והכל היינו טעמא דשרו לליכל גורם לתיסור כגון דמה שמשביח תילן לת תירקות בעליו פוגם בגל: **ורבי מרי.** (ד) [בתמורה] (דף כד.) גבי תין מרגילין בפסולי מוקדשים להפשיט דרך הרגיס כעין מפוח של נפחים בעלי מומין שנפדו ושחטן לגרכו ותע"פ שהעור נמכר ביוקר לאסור להרגיל לפי שזיון קדשים הוא שמקלקל הבשר קשה לן תם תמי תם שהיה להקדש הוא לתי הוא שרית ליה להרגיל ולמכור העור ביוקר הוא טפי פריך להו מעיקרא ושני רב מרי ליכל פסידא דמה שמשביח בדמי העור פוגם בדמי הבשר: **עלה** לל נאסר גגל הפירי הלכך גאגו לתיסור שמוזר ונעשה תילן: **יאור.** נוף: **שאס נטע** של ערלה מותר. גלמא כי גדל התילן וטוען פירות הוו להו הנך פירות בגרמא לגאגו לתיסור וקתני מותר: **והבריך פוגם בבשר.** מה שמשכר בדמי העור פוגם בדמי הבשר ותין כאן ריוח, לפי שמתירה לתתון העור ותותך הבשר ושוב תינה יפה לימכר (תמורה כד.).

[א] גב' לל הל קמ"ל לאפילו בגל קומתה אס ישב טהור. ג"א וכ"כ הטור לאבל הכמב"ם לל הגיה כן ולכן לה וכן הוא בירושלמי וכמ"ש פי' בענין אחר (ע"ש ס"ק י"ח ועי' ב"ן).

תורה אור השלם

1. וַיִּצָּמְדוּ לְבַעַל פְּעוֹר וַיֹּאכְלוּ זִבְחֵי מֵתִים:
תהלים קו כח
2. וְלֹא יִדְבַּק בְּיָדְךָ מְאוּמָה מִן הַחֵרֶם לְמַעַן יָשׁוּב יְיָ מֵחֲרוֹן אַפּוֹ וְנָתַן לְךָ רַחֲמִים וְרִחַמְךָ וְהִרְבֶּךָ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ: דברים יג יח

גליון הש"ס

רש"י ד"ה ועבר וכו' טומאה דרבנן היא. עיין מוצין יג ע"ב תוס' ד"ה מקרומת: **תום' ד"ה לא וכו'** חומרא דעבודת כוכבים שאני. עיין לעיל דף יג ע"א תוס' ד"ה תלא ודף מג ע"ב תוס' ד"ה תלא תמרו:

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה לל יפה וכו' ל"ל הוה מתני ומס ישב: (ב) ד"ה מתמיה תחת נוף התילן: (ג) ד"ה גגל וכו' הצל תרוך: (ד) ד"ה ולכ"ג מני בבכורות גבי בעלי מומין שנפדו ושחטן לצרכו תין מרגילין וכו' של נפחים ותע"פ שהעור נמכר וכו' וקשיא לן: (ה) תום' ד"ה וכבן וכו' מהני לגלל ולהחליף ודמי שפיר לפרה שנתפטמה בכרשיני היתר ושל עבודת כוכבים ונקרע זה וזה גורם לגלל ולאיסור סס"ד:

הגהות הגר"א

[א] גב' לל הל קמ"ל לאפילו בגל קומתה סס ישב טהור. ג"א וכ"כ הטור לאבל הכמב"ם לל הגיה כן ולכן לה וכן הוא בירושלמי וכמ"ש פי' בענין אחר (ע"ש ס"ק י"ח ועי' ב"ן).

מוסף רש"י

שהנבייה נושרת עליהן. על הירקות וסוס לוזבל וממלא בעל הירק נהנה מן הפשיים, נגייה הן העלין הנוטלין מן התילן ביימות הגשמים (לעיל מב.). **שוחק וזורה לרוח.** ממוקף עבודת כוכבים של מתכת (לעיל מב.) שלל יכבל פה ישרפל ליהנות ממנה (לעיל מג.). **מה שמשביח בעור פוגם בבשר.** מה שמשכר דמי העור פוגם דמי הבשר ותין כאן ריוח, לפי שמתירה לתתון העור ותותך הבשר ושוב תינה יפה לימכר (תמורה כד.).

מסורת הש"ס

ב) [נכרכות יט. וש"נ].
ג) [לעיל מב.], ד) לעיל מג: וש"נ, ה) [נכורות לג: תמורה כד.], ו) [ל"ל והתנן], ז) עלה פ"ח מ"ט, ח) [ועי' תוס' פסחים כו. ד"ה שתי וכו'].

פא א מיי' פ"ו מהל' עבודת כוכבים הל' יא סמג לאוין סה טוש"ע י"ד סי' קמב סעי' ט:
פב ב ג מיי' שם ופיין בכ"מ טוש"ע שם סעיף י:
פג ד ה מיי' שם טוש"ע שם סעי' ט:
פד ו ז מיי' פ"י מהל' מעשר שני ונטע רבעי הלכה כ טוש"ע י"ד סי' רלד סעי' יב:

לעזי רש"י

לייטוג"א. חסה.

רבינו חננאל

[מתני'] לא ישב בצל האשרה ואם ישב טהור. ואוקימנא בצל קומתה. וכ"ש בצל צילה שהוא טהור. לא יעבור תחתיה ואם עבר טמא. מ"ט אי אפשר שאין שם תקרובת ועבודת כוכבים מאהיל בתקרובת עבודת כוכבים שנקראת זבחי מתים וכבר פרשנוה למעלה שמטמא כמת: היתה אשרה זו גוזלת את הרבים. פירוש היתה נוטה ברשות הרבים בפחות מכדי קומת האדם או בפחות מגמל ורוכבו. והיתה מסתרכת בבגדי בני אדם ומושכת אותם שנמצאת כאילו גוזלת. אם עבר תחתיה טהור שאין בראשי האמירין שיעור להאהיל. ואוקימנא אי ליכא דירכא אחריתי עובר בתחלה ואפילו הכי אם הוא אדם חשוב יהלך בריצה. ואם איכא דירכא אחריתי לא יעבור ואם עבר טהור: **ירושלמי** הרי הקבר אסור בהנאה וצילו מותר לאכול בו: **ירושלמי** זאת אומרת שאין טומאת המתים מחזורת. דלא כן (ו) אילו קבר שגוזל את הרבים ועבר תחתיו טהור: [מתני'] זורעין תחת האשרה ירקות בימות הגשמים אבל לא בימות החמה שמתגדלין בצל האשרה בימות החמה שהצל טוב להן ואסור. בימות החמה ולא בימות הגשמים מפני שהנמיה נושרת פי' עלי האשרה נופלות על גבי הירקות הזרועין תחתיה והוה להן לזבל ומגדלת אותן. ומקשינן למימרא דרבי יוסי זה וזה גורם אסור סבירא ליה פי' הקרקע והנמיה שניהן גורמין גידול הירקות ורבנן דפליגי עליה דר' יוסי ושרו בירקות בימות הגשמים ולא חיישי ליה לנמיה. סברי זה וזה גורם מותר. והא איפכא שמענא להו דתנן ר' יוסי אומר שוחק וזורה לרוח או מטיל לים. (ז) אבל הכא דהוה זבל על גבי הירקות ולא אזל לאיבוד משום הכי קא אסר ר' יוסי. דרבנן אדרבנן נמי לא קשיא דלא קא שרו רבנן הכא אלא משום דיותר פוגם הצל בירקות ממה שמרויח בהן הזבל של נמיה כמו שאמר בבכורות פרק כל פסולי המוקדשים בהמרגיל בבכור דמה שמשביח בעור פוגם בבשר. ואכתי סבר ר' יוסי זה וזה גורם אסור. והתני' ר' יוסי אומר נוטעין יחור של ערלה פי' כי עץ בעלמא הוא. ואין נוטעין אגוז של ערלה מפני שהוא פרי. ואין מרכיבין בכפניות של ערלה. ואמר רב יהודה

ו) פי' בתמיהה וכן פי' בפ"מ וכן מוכח בפנהדרין דף מז ע"ב דכ"ז דלא פיהו טומת. ז) תסר כלן ול"ל ומשנינן התם דקאזיל לאיבוד מתיר אבל הכא.

והבריך והרכיב. (ד) סם הבריך לו הרכיב יחור של עלה בתילן זקן מותריס פירותיהן מיד מע"פ שלא מלאו להן שני עלה דזה וזה גורם מותר וה"ג דמרינן בעלמא[ה] ילדה שמיבכה בזקנה בטלה. לשון אחר אם נטע המגוז של עלה שהוא מיסור הנאה ולכשיגדל ועשה נטיעה הבריכה והרכיבה בתילן להיתר מותר לתותן פירות שתותן אחר זמן בתילן נמי ע"י התילן של היתר וקשיא לי בלא הבריך ובלא הרכיב נמי מיכא זה וזה גורם מגוז לתיסור וקרקע להיתר: **שני ליה לר' יוסי בין עבודת כוכבים לשאר איסורין.** לתע"ג דבשאר איסורין זה וזה גורם מותר ס"ל הכא לחסור: **בגרעיני עבודת כוכבים.** של תקרובת עבודת כוכבים או שעבדום: **פטור.** עד שתלבה ממנה כל שבח הזבל ותהא כורה ולא יזרענה: **פרוזה.** תכתש: **מאי לאו הא.** דקתני שדה תזרע לר' יוסי היא דשמעינן ליה לתמר[ו] גבי ערלה זה וזה גורם מותר ס"ל תזרע והזרעים גדליס ע"י זבל לתיסור וקרקע להיתר (ה) הלא שמני ליה בין עבודת כוכבים לשאר איסורין וקשיא לתתני' ופרה תשחט ותאכל שלא היא היתה גדילה קודם לכן ע"י שאר לבילות: **ופא.** דקתני שדה תזרע רבנן היא לתמרי[ו] לף היא נעשית זבל כו' ופא דקתני מתני' זורעין תחתיה ירקות הא שנינן ליה[ו] מה שמשבית בגזייה פוגם בלל: **הא ר"ח והא רבנן.** לבל לר' יוסי בעבודת כוכבים זה וזה גורם לחסור ס"ל דלקתני מתני' ואי משום שומק וזורה הא שנינן ליה לעיל ואי משום עלה שני ליה בין עבודת כוכבים לשאר איסורין: **שאור של חולין.** ושאור אחר של תרומה: **שנפלו לתוך עיסה.** של חולין: **לדי לחמץ.** עיסה זו: **אחר אחרון אחרי נא.** לותו לחרון לס של חולין נפל לחרון ביטל לת הרישון ומותר לזריס ואס של תרומה נפל לחרון לחסר לזריס: **ואמר אביי ל"ש.** לתר"ח לס לחרון חולין שמותר לתא שקדם ופילק לת החיסור קודם נפילתו של זה שבשנפל זה ליכא למימר היתר מצטרף לאיסור להיות שיעור ליאסר ועכ"פ שבשר נתן כח לאיסור בעיסה ולא היתה מחומצת ע"י אחר ו) ואס לא בשביל רישון ואפ"ה כיון דלא סוה בו מעולס שיעור חימוץ ליכא למימר זה וזה גורם אלא מיסור נתלה שאם נטע והבריך. פי' בקונטר' בגשון אחרון נטע ואחר כך בשנעשה נטיעה הבריך והרכיב בתילן של היתר[ח] חותו גשון עיקר ומה שהקשה בקונטר' אפי' לף הבריך והרכיב נמי לף דק לתין נקרא זה וזה גורם תלף של עלה שהוא מיסור נתלה שאם נטע והבריך והרכיב מותר וכו' שני ליה לר' יוסי בין עבודת כוכבים לשאר איסורין. לתע"ג דבשאר איסורין זה וזה גורם מותר ס"ל הכא לחסור: **משום דאחר אחרון אחרי נא.** דקסבר גמרו בתיסור לחסור גמרו בהיתר מותר לבל היכא דנפלו בבת לתת לעולס קשור בשרשו לחסר לך זה וזה גורם מותר ס"ל: **נטל ימינה עליס.** מן התורה. מתני' היא: **חדש יותן.** שהרי נעשה וחוחזק מתיסורי הנאה: **ישן.** שבשר חוחזק ואין היסקו לחזקו תלף לתפות: **יותן.** תלף יתפו בהיסקן זה ונמלא תלף נהנה: **תפה תא תפה.** בין בחדש שלנו ובין בישן וחזר והסיקו בעלי היתר בין בישן בהיסקן של עלי תיסור הוא ליה בתרוייהו זה וזה גורם שהפת שנתפית בו בחדש בהיסקן שני נתה ע"י גורם לתיסור שנתחזק בהן התנור מרתשיתו וגורם היתר להלי היסקן וקתני הפת תסורה לר"ח עד שיולין הני דמי עלים לתיסור ליס בתלת. תלתת זה וזה גורם לחסור: **תלף רבנן דשתור.** פליגי עלויה ואתרי זה וזה גורם מותר דקתני תפי' נפל תיסור בסוף (ו) וכ"ש נפלו בבת אחת מותר עד שיהא בתיסור לבדו כדי לחמץ: **תלף לעולס הא.** דקתני שהה תזרע ר' יוסי (ו) דשמעינן ליה גבי ערלה לחמר מותר וגבי עבודת כוכבים דקתמר [מג:] שוהק וזורה לרוח ולא שני בין עבודת כוכבים לשאר תיסורין וטעמא לאו דשמעינן [מח:] משום דחזיל לתיבוד הוא ודקשיא לך ר' יוסי דתתני' דנפייה לבריסה דרבנן קתמר להו לדידהו דקתמריתו זה וזה גורם לחסור דתמרי לבל לא בימות החמה תפני שהלל יפה להן תודו לי נמי בימות הגשמים דתיכא נמי גורם דנפייה ורבנן תמרי ליכא גורם לתיסור דתמר שהשניתו בנפייה פגמו בלל: **כונל עבודת כוכבים.** שבא תלס פריס ועגלים הנשתטין לעבודת כוכבים לתקרובת עבודת כוכבים הן ותסורין בהנאה תבל תמר זבל זה לעבודת כוכבים תינו נתסר כדתניא: **הלכה כר' יוסי.** לזה וזה גורם מותר: מתני'

שאם נטע והבריך. פי' בקונטר' בגשון אחרון נטע ואחר כך בשנעשה נטיעה הבריך והרכיב בתילן של היתר[ח] חותו גשון עיקר ומה שהקשה בקונטר' אפי' לף הבריך והרכיב נמי לף דק לתין נקרא זה וזה גורם תלף של עלה שהוא מיסור נתלה שאם נטע והבריך מותר וכי שני ליה לר' יוסי בין שאר איסורין לעבודת כוכבים ומי שני ליה והתניא שדה שנזדבלה בזבל עבודת כוכבים וכן פרה שנתפטמה בכרשיני עבודת כוכבים תני חדא [א]שדה תזרע פרה תשחט ותניא אידך שדה תבור ופרה תרזה מאי לאו הא ר' יוסי והא רבנן לא הא ר"א והא רבנן הי ר"א ורבנן אילימא ר"א ורבנן דשאור דתנן [ב]שאור של חולין ושל תרומה שנפלו לתוך העיסה לא בזה כדי לחמץ ולא בזה כדי לחמץ ונצטרפו וחימצו ר"א אומר אחר האחרון אני בא וחכ"א [ג]בין שנפל איסור לכתחלה ובין שנפל איסור לבסוף אינו אסור עד שיהא בו כדי לחמץ ואמר אביי לא שנו אלא שקדם וסילק את האיסור אבל לא קדם וסילק את האיסור אסור וממאי דטעמא דר"א בדאביי דלמא טעמא דר"א משום דאחר אחרון אני בא אי גמיר באיסורא [ד] אסורה ואי גמיר בהיתירא מותרין בין סלקיה ובין לא סלקיה אלא ר"א ורבנן דעצים דתנן [ה]נטל הימנה עצים אסורה בהנאה הסיק בה את התנור חדש יותץ ישן יוצן אפה בו את הפת אסורה בהנאה נתערבה [ו]באחרים כולן אסורות בהנאה ר"א אומר יוליך הנאה לים המלח אמרו לו אין פדיון לעבודת כוכבים רבנן דפליגי עליה דר"א מאן נינהו אילימא רבנן דעצים אחמורי מחמרי אלא רבנן דשאור אימר דשמעת להו לרבנן דמקילי בשאור בעבודת כוכבים מי מקילי אלא לעולם הא רבי יוסי והא רבנן ר' יוסי לדבריהם דרבנן [ז] אמר להו לדידי [ז]זה וזה גורם מותר לדידכו דאמריתו זה וזה גורם אסור אודו לי [ח] מיהת אף ירקות בימות הגשמים ורבנן כדאמר רב מרי בריה דרב כהנא אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כרבי יוסי: ההוא גינתא דאיזדבל בזבלא דעבודת כוכבים שלח רב עמרם קמיה דרב יוסף א"ל הכי אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כרבי יוסי: מתני'

שאם נטע והבריך והרכיב מותר וכי תימא שני ליה לר' יוסי בין שאר איסורין לעבודת כוכבים ומי שני ליה והתניא שדה שנזדבלה בזבל עבודת כוכבים וכן פרה שנתפטמה בכרשיני עבודת כוכבים תני חדא [א]שדה תזרע פרה תשחט ותניא אידך שדה תבור ופרה תרזה מאי לאו הא ר' יוסי והא רבנן לא הא ר"א והא רבנן הי ר"א ורבנן אילימא ר"א ורבנן דשאור דתנן [ב]שאור של חולין ושל תרומה שנפלו לתוך העיסה לא בזה כדי לחמץ ולא בזה כדי לחמץ ונצטרפו וחימצו ר"א אומר אחר האחרון אני בא וחכ"א [ג]בין שנפל איסור לכתחלה ובין שנפל איסור לבסוף אינו אסור עד שיהא בו כדי לחמץ ואמר אביי לא שנו אלא שקדם וסילק את האיסור אבל לא קדם וסילק את האיסור אסור וממאי דטעמא דר"א בדאביי דלמא טעמא דר"א משום דאחר אחרון אני בא אי גמיר באיסורא [ד] אסורה ואי גמיר בהיתירא מותרין בין סלקיה ובין לא סלקיה אלא ר"א ורבנן דעצים דתנן [ה]נטל הימנה עצים אסורה בהנאה הסיק בה את התנור חדש יותץ ישן יוצן אפה בו את הפת אסורה בהנאה ר"א אומר יוליך הנאה לים המלח אמרו לו אין פדיון לעבודת כוכבים רבנן דפליגי עליה דר"א מאן נינהו אילימא רבנן דעצים אחמורי מחמרי אלא רבנן דשאור אימר דשמעת להו לרבנן דמקילי בשאור בעבודת כוכבים מי מקילי אלא לעולם הא רבי יוסי והא רבנן ר' יוסי לדבריהם דרבנן [ז] אמר להו לדידי [ז]זה וזה גורם מותר לדידכו דאמריתו זה וזה גורם אסור אודו לי [ח] מיהת אף ירקות בימות הגשמים ורבנן כדאמר רב מרי בריה דרב כהנא אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כרבי יוסי: ההוא גינתא דאיזדבל בזבלא דעבודת כוכבים שלח רב עמרם קמיה דרב יוסף א"ל הכי אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כרבי יוסי: מתני'

נתערבה באחרות. לף גרס ר"ת ומחרות בתמרות וכן במשנת חבילי תלתן דכלתי הכרס דמייתי בפ"ק דביצה (דף ג:) לף גריס ליה ומביא ראיה מדתסר שמואל פ' התערובת (זבחים עד.) דפק ספיקא ודחיק התם לתכוחי תנא דסבר כוותיה ונריך להביא מדברי יהודה דבריית' דרמוני בתלן לתסר בספק ספיקא והולך לרחוק סבר לה כוותיה בתדא ופליג עלה בתדא דשמואל דוקא בעבודת כוכבים תופר דקתמר התם הנח לעבודת כוכבים שפיקה תסורה עד סוף העולם ותי גרסינן ליה הכא לייתו הך משנה דבעבודת כוכבים קיימת וכן תי גרסינן ליה נמי בחבילי תלתן היה לו להביא המשנה דר"מ ושמע סבר כוותיה בתדא ור"י בר נרוך תומר דשפיר גרסינן ליה הכא והתם ודלמא ליכא לתלף תדע שפיקא דה"פ ותחרים בתחרים כל תומן תחרים נתערבו בתחרים תו תפילו רובן דליכא למימר תיסורא ברובא תיתיה ה"נ תמר תלמודא התם גבי טבעת של עבודת כוכבים נפלה לתוך טבעות כולן תסורות פירשו שאיש למקום תחד ותרבעים במקום תחד תרבעים תותרים דתמרינן תיסורא ברובא תיתיה: מתני'

יולין הנאה לים המלח. פי' בקונטרס דמי עני תיסור משמע ולכך תיה הפת תותרת וקשה דל"כ תפי' לף נתערבה נמי ים להתיר בהותכת הנתת העיסה לכך נרתה לפרש הנתת הפת ויתא לף פליג ר"ת בריש (ל) תדם יותן להתיר להותיך הנתת עניס שהוסק בהן ניס המלח:

והבריך והרכיב. (ד) סם הבריך לו הרכיב יחור של עלה בתילן זקן מותריס פירותיהן מיד מע"פ שלא מלאו להן שני עלה דזה וזה גורם מותר וה"ג דמרינן בעלמא[ה] ילדה שמיבכה בזקנה בטלה. לשון אחר אם נטע המגוז של עלה שהוא מיסור נתלה

פרוזה. תכתש: **מאי לאו הא.** דקתני שדה תזרע לר' יוסי היא דשמעינן ליה לתמר[ו] גבי ערלה זה וזה גורם מותר ס"ל הכא לחסור: **נטל ימינה עליס.** מן התורה. מתני' היא: **חדש יותן.** שהרי נעשה וחוחזק מתיסורי הנאה: **ישן.** שבשר חוחזק ואין היסקו לחזקו תלף לתפות: **יותן.** תלף יתפו בהיסקן זה ונמלא תלף נהנה: **תפה תא תפה.** בין בחדש שלנו ובין בישן וחזר והסיקו בעלי היתר בין בישן בהיסקן של עלי תיסור הוא ליה בתרוייהו זה וזה גורם שהפת שנתפית בו בחדש בהיסקן שני נתה ע"י גורם לתיסור שנתחזק בהן התנור מרתשיתו וגורם היתר להלי היסקן וקתני הפת תסורה לר"ח עד שיולין הני דמי עלים לתיסור ליס בתלת. תלתת זה וזה גורם לחסור: **תלף רבנן דשתור.** פליגי עלויה ואתרי זה וזה גורם מותר דקתני תפי' נפל תיסור בסוף (ו) וכ"ש נפלו בבת אחת מותר עד שיהא בתיסור לבדו כדי לחמץ: **תלף לעולס הא.** דקתני שהה תזרע ר' יוסי (ו) דשמעינן ליה גבי ערלה לחמר מותר וגבי עבודת כוכבים דקתמר [מג:] שוהק וזורה לרוח ולא שני בין עבודת כוכבים לשאר תיסורין וטעמא לאו דשמעינן [מח:] משום דחזיל לתיבוד הוא ודקשיא לך ר' יוסי דתתני' דנפייה לבריסה דרבנן קתמר להו לדידהו דקתמריתו זה וזה גורם לחסור דתמרי לבל לא בימות החמה תפני שהלל יפה להן תודו לי נמי בימות הגשמים דתיכא נמי גורם דנפייה ורבנן תמרי ליכא גורם לתיסור דתמר שהשניתו בנפייה פגמו בלל: **כונל עבודת כוכבים.** שבא תלס פריס ועגלים הנשתטין לעבודת כוכבים לתקרובת עבודת כוכבים הן ותסורין בהנאה תבל תמר זבל זה לעבודת כוכבים תינו נתסר כדתניא: **הלכה כר' יוסי.** לזה וזה גורם מותר: מתני'

נתערבה באחרות. לף גרס ר"ת ומחרות בתמרות וכן במשנת חבילי תלתן דכלתי הכרס דמייתי בפ"ק דביצה (דף ג:) לף גריס ליה ומביא ראיה מדתסר שמואל פ' התערובת (זבחים עד.) דפק ספיקא ודחיק התם לתכוחי תנא דסבר כוותיה ונריך להביא מדברי יהודה דבריית' דרמוני בתלן לתסר בספק ספיקא והולך לרחוק סבר לה כוותיה בתדא ופליג עלה בתדא דשמואל דוקא בעבודת כוכבים תופר דקתמר התם הנח לעבודת כוכבים שפיקה תסורה עד סוף העולם ותי גרסינן ליה הכא לייתו הך משנה דבעבודת כוכבים קיימת וכן תי גרסינן ליה נמי בחבילי תלתן היה לו להביא המשנה דר"מ ושמע סבר כוותיה בתדא ור"י בר נרוך תומר דשפיר גרסינן ליה הכא והתם ודלמא ליכא לתלף תדע שפיקא דה"פ ותחרים בתחרים כל תומן תחרים נתערבו בתחרים תו תפילו רובן דליכא למימר תיסורא ברובא תיתיה ה"נ תמר תלמודא התם גבי טבעת של עבודת כוכבים נפלה לתוך טבעות כולן תסורות פירשו שאיש למקום תחד ותרבעים במקום תחד תרבעים תותרים דתמרינן תיסורא ברובא תיתיה: מתני'

יולין הנאה לים המלח. פי' בקונטרס דמי עני תיסור משמע ולכך תיה הפת תותרת וקשה דל"כ תפי' לף נתערבה נמי ים להתיר בהותכת הנתת העיסה לכך נרתה לפרש הנתת הפת ויתא לף פליג ר"ת בריש (ל) תדם יותן להתיר להותיך הנתת עניס שהוסק בהן ניס המלח.

מסורת הש"ס

פרוזה. תכתש: **מאי לאו הא.** דקתני שדה תזרע לר' יוסי היא דשמעינן ליה לתמר[ו] גבי ערלה זה וזה גורם מותר ס"ל הכא לחסור: **נטל ימינה עליס.** מן התורה. מתני' היא: **חדש יותן.** שהרי נעשה וחוחזק מתיסורי הנאה: **ישן.** שבשר חוחזק ואין היסקו לחזקו תלף לתפות: **יותן.** תלף יתפו בהיסקן זה ונמלא תלף נהנה: **תפה תא תפה.** בין בחדש שלנו ובין בישן וחזר והסיקו בעלי היתר בין בישן בהיסקן של עלי תיסור הוא ליה בתרוייהו זה וזה גורם שהפת שנתפית בו בחדש בהיסקן שני נתה ע"י גורם לתיסור שנתחזק בהן התנור מרתשיתו וגורם היתר להלי היסקן וקתני הפת תסורה לר"ח עד שיולין הני דמי עלים לתיסור ליס בתלת. תלתת זה וזה גורם לחסור: **תלף רבנן דשתור.** פליגי עלויה ואתרי זה וזה גורם מותר דקתני תפי' נפל תיסור בסוף (ו) וכ"ש נפלו בבת אחת מותר עד שיהא בתיסור לבדו כדי לחמץ: **תלף לעולס הא.** דקתני שהה תזרע ר' יוסי (ו) דשמעינן ליה גבי ערלה לחמר מותר וגבי עבודת כוכבים דקתמר [מג:] שוהק וזורה לרוח ולא שני בין עבודת כוכבים לשאר תיסורין וטעמא לאו דשמעינן [מח:] משום דחזיל לתיבוד הוא ודקשיא לך ר' יוסי דתתני' דנפייה לבריסה דרבנן קתמר להו לדידהו דקתמריתו זה וזה גורם לחסור דתמרי לבל לא בימות החמה תפני שהלל יפה להן תודו לי נמי בימות הגשמים דתיכא נמי גורם דנפייה ורבנן תמרי ליכא גורם לתיסור דתמר שהשניתו בנפייה פגמו בלל: **כונל עבודת כוכבים.** שבא תלס פריס ועגלים הנשתטין לעבודת כוכבים לתקרובת עבודת כוכבים הן ותסורין בהנאה תבל תמר זבל זה לעבודת כוכבים תינו נתסר כדתניא: **הלכה כר' יוסי.** לזה וזה גורם מותר: מתני'

(ל) ד"ה ויולין וכו' בריש אחדש:

פה א ב ג מיי' פ"ו מהל' עבודת כוכבים הלכ' י"ד ופט"ו מהל' מאכלות אסורות הלי יג סמג לאוין מה טוש"ע י"ד סי' קמב סעיף יג:

עין משפט
נר מצוה

הגהות הב"ח

(ה) גמ' גמיר מיסורא אסור ותי גמיר בהיתירא מותר בין סלקיה: (ו) שם לבריסה לרבנן לאיסור כאן: (ז) שם מודו לי מיכה. נ"ב פירוש מודו לי לפנרמי דזה וזה גורם לתיסור היא ומ"ש לף יקרות בימות הגשמים לתמר: (ח) רש"י ד"ה והבריך או הבריך וכו' שתר לתיסור היא: (ט) ד"ה תלף יתפו וכו' ופרה תשחט ותפלל וכו' שתר ליה בין עבודת כוכבים לשאר תיסורין וקשיא לתתני' הם"ד: (י) ד"ה תלף רבנן נפלו בבת אחת עד שיהא: (יא) ד"ה תלף לעולם וכו' ר' יוסי היא דשמעי' וכו' ותא שני ליה בין עבודת כוכבים: (יב) תוס' ד"ה שתם נטע וכו' ואותו גשון וכו' בתילן זקן וזה כמו ילדה שסבכה בזקנה דבטלה אין הגדון דומה לרתיה דתפי' לת"ל דזה וזה גורם לתסר תפי' לת"ל דתתני' בין בתילן [דבשתר תיסורין] זה וזה גורם מותר תפי' לר"ת: (יג) ד"ה יולין וכו' בריש אחדש:

מוסף רש"י

אחר אחרון אני בא. שהוא גורם לת תיסורן שהיה גורם אלא שקדם וסילק את האיסור. ומכיון שנפל לו היתר מיד, דהוחזל וסילקו ועדיין לף התיסרן בטל והלך לו, ותע"ג דהויל לו קלת וטיכול זה תחרון לגמור תיסורן על ידו, תפ"ל כבר בטל לו ושוב אין תוחר ונישור לו (פסחים כז.) ולף נשלם הטיעור תפילו ע"י גילוף (לקמן עג:). **אבל לא קדם וסילק.** וגגמר על ידי שניסס ותינו יכול ליבטל, תסור, תלמת זה וזה גורם לתסור (פסחים כז.). **משום דאחר אחרון אני בא.** וטעמא משום דחזיל בתר גמר מעשה, גמרו בהיתר מותר ותפילו לף קדם וסילק לתיכא זה וזה גורם, גמרו בתיסור לתסור, תבל בשת תחת, תם נפלו בתחת לליכא גמרו בתיסור, הכי גמי דבריי, זה וזה גורם מותר (שם). דמי עניס, תכל תקום שתעינן ליה לי כתה דלף ממטי הנתה ליס המלח מודה הוא לף"ק דין לתדש יותן דין לתדש יוכן דין בתיסור פת, תלמת כיון דקתני תדש יותן תית ליה זה וזה גורם לתסור (שם).

והבריך והרכיב. (ד) סם הבריך לו הרכיב יחור של עלה בתילן זקן מותריס פירותיהן מיד מע"פ שלא מלאו להן שני עלה דזה וזה גורם מותר וה"ג דמרינן בעלמא[ה] ילדה שמיבכה בזקנה בטלה. לשון אחר אם נטע המגוז של עלה שהוא מיסור נתלה

שאם נטע והבריך. פי' בקונטר' בגשון אחרון נטע ואחר כך בשנעשה נטיעה הבריך והרכיב בתילן של היתר[ח] חותו גשון עיקר ומה שהקשה בקונטר' אפי' לף הבריך והרכיב נמי לף דק לתין נקרא זה וזה גורם תלף של עלה שהוא מיסור נתלה שאם נטע והבריך מותר וכי שני ליה לר' יוסי בין שאר איסורין לעבודת כוכבים ומי שני ליה והתניא שדה שנזדבלה בזבל עבודת כוכבים וכן פרה שנתפטמה בכרשיני עבודת כוכבים תני חדא [א]שדה תזרע פרה תשחט ותניא אידך שדה תבור ופרה תרזה מאי לאו הא ר' יוסי והא רבנן לא הא ר"א והא רבנן הי ר"א ורבנן אילימא ר"א ורבנן דשאור דתנן [ב]שאור של חולין ושל תרומה שנפלו לתוך העיסה לא בזה כדי לחמץ ולא בזה כדי לחמץ ונצטרפו וחימצו ר"א אומר אחר האחרון אני בא וחכ"א [ג]בין שנפל איסור לכתחלה ובין שנפל איסור לבסוף אינו אסור עד שיהא בו כדי לחמץ ואמר אביי לא שנו אלא שקדם וסילק את האיסור אבל לא קדם וסילק את האיסור אסור וממאי דטעמא דר"א בדאביי דלמא טעמא דר"א משום דאחר אחרון אני בא אי גמיר באיסורא [ד] אסורה ואי גמיר בהיתירא מותרין בין סלקיה ובין לא סלקיה אלא ר"א ורבנן דעצים דתנן [ה]נטל הימנה עצים אסורה בהנאה הסיק בה את התנור חדש יותץ ישן יוצן אפה בו את הפת אסורה בהנאה ר"א אומר יוליך הנאה לים המלח אמרו לו אין פדיון לעבודת כוכבים רבנן דפליגי עליה דר"א מאן נינהו אילימא רבנן דעצים אחמורי מחמרי אלא רבנן דשאור אימר דשמעת להו לרבנן דמקילי בשאור בעבודת כוכבים מי מקילי אלא לעולם הא רבי יוסי והא רבנן ר' יוסי לדבריהם דרבנן [ז] אמר להו לדידי [ז]זה וזה גורם מותר לדידכו דאמריתו זה וזה גורם אסור אודו לי [ח] מיהת אף ירקות בימות הגשמים ורבנן כדאמר רב מרי בריה דרב כהנא אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כרבי יוסי: ההוא גינתא דאיזדבל בזבלא דעבודת כוכבים שלח רב עמרם קמיה דרב יוסף א"ל הכי אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כרבי יוסי: מתני'

יולין הנאה לים המלח. פי' בקונטרס דמי עני תיסור משמע ולכך תיה הפת תותרת וקשה דל"כ תפי' לף נתערבה נמי ים להתיר בהותכת הנתת העיסה לכך נרתה לפרש הנתת הפת ויתא לף פליג ר"ת בריש (ל) תדם יותן להתיר להותיך הנתת עניס שהוסק בהן ניס המלח.

נתערבה באחרות. לף גרס ר"ת ומחרות בתמרות וכן במשנת חבילי תלתן דכלתי הכרס דמייתי בפ"ק דביצה (דף ג:) לף גריס ליה ומביא ראיה מדתסר שמואל פ' התערובת (זבחים עד.) דפק ספיקא ודחיק התם לתכוחי תנא דסבר כוותיה ונריך להביא מדברי יהודה דבריית' דרמוני בתלן לתסר בספק ספיקא והולך לרחוק סבר לה כוותיה בתדא ופליג עלה בתדא דשמואל דוקא בעבודת כוכבים תופר דקתמר התם הנח לעבודת כוכבים שפיקה תסורה עד סוף העולם ותי גרסינן ליה הכא לייתו הך משנה דבעבודת כוכבים קיימת וכן תי גרסינן ליה נמי בחבילי תלתן היה לו להביא המשנה דר"מ ושמע סבר כוותיה בתדא ור"י בר נרוך תומר דשפיר גרסינן ליה הכא והתם ודלמא ליכא לתלף תדע שפיקא דה"פ ותחרים בתחרים כל תומן תחרים נתערבו בתחרים תו תפילו רובן דליכא למימר תיסורא ברובא תיתיה ה"נ תמר תלמודא התם גבי טבעת של עבודת כוכבים נפלה לתוך טבעות כולן תסורות פירשו שאיש למקום תחד ותרבעים במקום תחד תרבעים תותרים דתמרינן תיסורא ברובא תיתיה: מתני'

(ל) ד"ה ויולין וכו' בריש אחדש:

פה א ב ג מיי' פ"ו מהל' עבודת כוכבים הלכ' י"ד ופט"ו מהל' מאכלות אסורות הלי יג סמג לאוין מה טוש"ע י"ד סי' קמב סעיף יג:

רבינו חננאל

אמר רב מודה ר' יוסי שאם נטע והבריך והרכיב שמותר. ותניא בהדיא דר' יוסי מודה בהא. והנה הכפניות של ערלה והאילן שניהן גורמין לזה הפרי ומודה ר' יוסי שמותר מכלל דר' יוסי זה וזה גורם מותר סבירא ליה וכי תימא לר' יוסי שני ליה איסורא דעבודת כוכבים משאר איסורי. והתניא שדה שנזדבלה בזבל של עבודת כוכבים. וכן פרה שנתפטמה בכרשיני תרומה תני חדא שדה תיזרע ופרה תשחט. ותניא אידך שדה תבור. ופרה תרזה. מאי [ג] האי קתני שדה תזרע רבנן. והא דקתני תבור רבי יוסי (אומר) [היא] אפ"ה [ד] אם נזדעזה שרי [אלמא] דהוא סבר זה וזה גורם מותר. ולא שני ליה בין איסורא דעבודת כוכבי לאיסורא דתרומה. ודחינן לא לעולם לר' יוסי שני ליה בין איסורא דעבודת כוכבים לשאר איסורי. והני מתנייתא ר' אליעזר ורבנן ניתנו דתנן שאור של חולין ושל תרומה שנפלו בתוך העיסה ואין אחד מהן באחד מהן שיעור כדי לחמץ את העיסה ונצטרפו וחימצו רבי אליעזר אומר אחר אחרון אני בא. פי' אם השאור של תרומה נפל אחרון נאסרה העיסה. ואם של חולין נפל אחרון מותר וחכמים אומרים לעולם אין העיסה אסורה אלא אם היה בשאור של תרומה שיעור כדי לחמץ לבדו. ואמר אביי לא שנו אלא שקדם וסילק את האיסור לשם אומר ר' אליעזר אם נפל שאור של חולין אחרון מותר אבל לא סילקו אסור. אלמא סבר זה וזה גורם אסור. ואנפ"כ אם קדם וסילק את השאור של תרומה שרי ר' אליעזר. ודחי' וממאי דטעמא דרבי אליעזר כדאביי וכו'. אלא מהא דתנן

ג) ל"ל מאי לאו הא דקתני שדה תזרע וכו'.
ד) פי' כיצד זה הוא לף כפרש"י ותוס' תלף דגם בריית' הסניס סבירא ליה וה"ה גורם מותר ולף פליגי לך בלסתלף ול"ש.

ארג בו את הבגד אסור בהנאה. בירושלמי לפירקין פריך מ"ש מיין נסך דלמרי' יתכר חוץ מדמי יין נסך שבו והכי מיתמ' התם מ"ר הגי כל נחתית מן מילפא דמשכחי' ר' יעקב בר אחא יתיב מקשי נטל הימנה כלכך מסור בהנייה ארג בו את הבגד מסור בהנייה ותניין יתכר כולו לעובד כוכבים חוץ מדמי יין נסך שבו מ"ר יעקב בר אחא הגי קשיתא הגי קיימא מאי כדון תמן אין דרך בני אדם ליקח מן העובד כוכבים ברם הכא דרך בני אדם ליקח נגד מן העובד כוכבים פירוש ולפיכך מסור למכרו לעובד כוכבים דמיסתיין שמא ימכרנו לישראל התם אין דרך ליקח מן העובד כוכבים יין וכן י"ל בשפה בו את הפת דרך ליקח פת מן העובד כוכבים [ו]: **שקול ארבע** זוזי בו'. ולמוכרן כל אחד נפני עצמו אמר לו כן כדפירש"י: **לא** דב"ע עובדין לשברים. פי' בקונטרס והא דאמר שמואל גרים פירקין (דף מג.) אפי' שברי עבודת כוכבים מותרין בהנאה למוכלן התם לא חזיין לנשתברה מהיליה דאמרינן עובד כוכבים שברן והכא מיירי בראיתוה שנשתברה ולא שברה העובד כוכבים וקשה דל"ק מאי מקשה לעיל (דף מג:) לרשב"ל מדאמר גרון שמי התם שלא שברה עובד כוכבים דהא רשב"ל ושמואל קמו אחד שיטה בשברי עבודת כוכבים לכן נראה לפרש דהכא מיירי שברכה לנשר קיסמין וענפים מדיר ואין מניחין (ה) לעובדה בכך ולכך יש לאסור קיסמין הטופלים ממנה [ז] עוד י"ל דהתם מיירי בשברים שמוכלן לגדן בלא עיקר עבודת כוכבים אבל הכא מיירי שכל השברים ניחד ובכי מאי גווע אמר עובדין לשברים ומ"מ לפי זה קשיא מאי פריך לעיל מדאמר לגון דהא הוו התם כל השברים יחד אבל התם לא היה דרכה ליעבד ול"ל מאי לפי' עיקר עבודת כוכבים קייס מותר דמימר אמר מיהו לא מצלה נפשה:

הדרן עלך כל הצלמים

רבי ישמעאל: אפילו תרתי נמי ליתסרו. ס"ה דהוה מצי למימר אפי' מדא נמי ליתסר אלא משום דנמצינן נקט שתים מותרות נקט נמי הכא שתים:

נמקורבות

מתני' [ו]אנטל ממנה עצים אסורין בהנאה הסיק בהן את התנור אם חדש יותץ ואם ישן [ב]יוצין אפה בו את הפת אסורה בהנאה נתערבה באחרות כולן אסורות בהנאה ר"א אומר [ג]יוליך הנאה לים המלח אמרו לו אין פדיון לעבודת כוכבים: [ד]נטל הימנה כרכור אסור בהנאה ארג בו את הבגד אסור בהנאה נתערב באחרים ואחרים באחרים כולן אסורין בהנאה ר"א אומר [ה]יוליך הנאה לים המלח אמרו לו אין פדיון לעבודת כוכבים:

גמ' וצריכא דאי אשמעינן קמייתא בהא קאמר ר' אליעזר משום דבעידנא דקא גמרה פת קלי לה איסורא אבל כרכור דאיתיה לאיסורא בעיניה אימא מודי לרבנן ואי אשמעינן כרכור בהא קאמרי רבנן אבל פת אימא מודו ליה לר"א צריכא א"ר חייא ברבה בר נחמני אמר רב חסדא אמר זעירי הלכה כר"א איבא דאמרי אמר רב חסדא אמר לי אבא בר רב חסדא הכי אמר זעירי הלכה כר"א אמר רב אדא בר אהבה לא שנו אלא פת אבל חבית לא ורב חסדא אמר אפילו חבית מותרת ההוא גברא דאיתערב ליה חביתא דיין נסך בחמריה אתא לקמיה דרב חסדא אמר [ו]שקול ארבע זוזי ושדי בנהרא ונשתרי לך: **מתני'** כיצד מבטלה [ז]קירסם וזירד נטל ממנה מקל או שרביט אפי' עלה ה"ז בטלה שיפה לצרכה אסורה שלא לצרכה מותרת: **גמ'** אותן שפאין מה תהא עליהן פליגי בה רב הונא (ור' חייא) בר רב חד אמר אסורין וחד אמר [ח]מותרין תניא כמ"ד מותרין דתניא [ט]עובד כוכבים ששיפה עבודת כוכבים לצרכו היא ושפאיה מותרין לצרכה היא אסורה ושפאיה מותרין בין לצרכו היא ושפאיה אסורין בין לצרכה אסורה ר"א אומר [י]יוליך הנאה לים המלח אמרו לו אין פדיון לעבודת כוכבים: **גמ'** וצריכא דאי אשמעינן קמייתא בהא קאמר ר' אליעזר משום דבעידנא דקא גמרה פת קלי לה איסורא אבל כרכור דאיתיה לאיסורא בעיניה אימא מודי לרבנן ואי אשמעינן כרכור בהא קאמרי רבנן אבל פת אימא מודו ליה לר"א צריכא א"ר חייא ברבה בר נחמני אמר רב חסדא אמר זעירי הלכה כר"א איבא דאמרי אמר רב חסדא אמר לי אבא בר רב חסדא הכי אמר זעירי הלכה כר"א אמר רב אדא בר אהבה לא שנו אלא פת אבל חבית לא ורב חסדא אמר אפילו חבית מותרת ההוא גברא דאיתערב ליה חביתא דיין נסך בחמריה אתא לקמיה דרב חסדא אמר [ו]שקול ארבע זוזי ושדי בנהרא ונשתרי לך: **מתני'** כיצד מבטלה [ז]קירסם וזירד נטל ממנה מקל או שרביט אפי' עלה ה"ז בטלה שיפה לצרכה אסורה שלא לצרכה מותרת: **גמ'** אותן שפאין מה תהא עליהן פליגי בה רב הונא (ור' חייא) בר רב חד אמר אסורין וחד אמר [ח]מותרין תניא כמ"ד מותרין דתניא [ט]עובד כוכבים ששיפה עבודת כוכבים לצרכו היא ושפאיה מותרין לצרכה היא אסורה ושפאיה מותרין בין לצרכו היא ושפאיה אסורין בין לצרכה אסורה [י]רבי אומר צריך לבטל כל קיסם וקיסם שבהן [יא]בשברי שברים מותרין ואיבע"א דכ"ע שברי שברים מותרין והכא בעבודת כוכבי' של חליות ובהדיוט שיכול להחזירה קמיפלגי מ"ם כיון דהדיוט יכול להחזירה לא בטלה ומ"ם אין עבודת כוכבים בטלה אלא דרך גדילתה דהיינו אורחיה הא לאו גדילתה היא ואין צריכה לבטל:

הדרן עלך כל הצלמים

רבי ישמעאל אומר שלש אבנים זו בצד זו בצד מרקולים אסורות ושתים מותרות וחכ"א [כ]שנראות עמו אסורות ושאין נראות עמו מותרות: **גמ'** בשלמא רבנן קסברי עובדין לשברים נראות עמו דאיכא למימר מיניה נפל אסורות שאין נראות עמו מותרות אלא ר' ישמעאל מאי קסבר אי עובדין לשברין אפילו תרתי נמי ליתסר אי אין עובדין לשברים אפי' תלת נמי לא אמר רב יצחק בר יוסף א"ר יוחנן בידוע שנשרו ממנו דברי הכל אסורות ואפילו למ"ד אין עובדין לשברים ה"מ עבודת כוכבים דלאו היינו אורחיה אבל הכא דמעיקרא תבורי מיתברי היינו אורחיה כי פליגי בסתמא במקורבות

וכגמרא מפרש טעמא: **שנראות עמו.** דנראה שנפלו מסך אסורות אין ג' אין שתים: **ושאין נראין עמו.** אין אסורות ואפי' ג': **גמ' עובדין לשברים.** כל השנים המרקולים שם נתוספו על המרקולים ועשה [יד] גדול עבודת כוכבים וכשהן נושרות הוו שברי עבודת כוכבים. והשתא לא תקשה להו תקוממת הגלח עבודת כוכבים נפני עצמה: **מעיקרא שברי מיפברי.** שאינן מחוברות ולכן ליפול במקורבות

גידוע וכיסוח דהיינו אורחיה אבל הא שבירה כיון דלאו דרך גדילתה היא לאו היינו אורחיה ומותרת:

הדרן עלך כל הצלמים אסורין

רבי ישמעאל אומר שלש אבנים זו בצד זו [בצד] מרקוליס אסורות ושתים מותרות וחכמים אומרים את שנראה עמו אסור את שאינו נראה עמו מותר. אוקמה ר' יוחנן בידוע שנשרו אבנים הללו מן המרקוליס דברי

פו א ב ג מיי' פ"ז מהל' עבודת כוכבים הלכה ב' יג סמג לאוין מה טור ש"ע י"ד סי' קמב סעי' ד:

פז ד ה מיי' שם הל' יד טוש"ע שם סעי' ג:

פח ו מיי' פט"ו מהל' מאכלות אסורות הלכה כט סמג לאוין קלד קמח טוש"ע י"ד סי' קלד סעיף ב:

פט ז ח מיי' פ"ח מהל' עבודת כוכבים הלכה יג סמג לאוין מה טוש"ע י"ד סי' קמו סעיף ו:

צ ט י מיי' שם הל' יא טוש"ע שם סעיף יא:

א כ מיי' פ"ו שם הלכ' טז סמג שם (טו"ל סי' קלט):

מוסף רש"י

הובא בעמוד הבא

רבינו חננאל

נטל הימנה מן האשרה עצים אסורה בהנאה. הסיק בה את התנור אם חדש יותץ אם ישן יוצן. אפה בו את הפת אסורה בהנאה נתערבה באחרות כו'. ר' אליעזר אומר יוליך הנאה לים המלח. אמרו לו אין פדיון לעבודת כוכבים. השתא רבנן דפליגי עליה דר' אליעזר בשדה שנזדבלה בזבל של עבודת כוכבים וכן פרה שנתפטמה בכרשיני תרומה מאן ניהנו אי רבנן דעצים הא מחמרי טובא דאינון אסרי בהנאה הפת כולה. ור' אליעזר לא אסר בה אלא כדי שכר אפיה בלבד. אלא מאי אית לך למימר רבנן דפליגי עליה בשאור אימור דשמעת להו דמקילין (ומתירין) [ומתירין] העיסה עד שיהיה כדי לחמץ בשאור של תרומה באיסורא דעבודת כוכבים מי שמעת להו. אלא לעולם הא דתניא שדה שנזדבלה בזבל של עבודת כוכבים כו' ר' יוסי ורבנן היא ולעולם ר' יוסי זה וזה גורם מותר אית ליה. ולא שנא עבודת כוכבים משאר איסורי. והכא במשנתנו ר' יוסי לדבריהם דרבנן קאמר להו לדידי זה וזה גורם מותר. לדידכו דאית לכו זה וזה גורם אסור. אמאי שריתו ירקות בימות הגשמים. והלא הנמיה של עבודת כוכבים נושרת עליהן והוה להן לזבל. ונמצא הקרקע והנמיה גורמין ויהיו אסורין. ורבנן סברי הצל בימות הגשמים פוגם יותר ממה שמשבחת הנמיה כרב מרי דאמר בהמרגיל בבכורות בפרק כל פסולי המוקדשין מה שהשביח בעור שמוכרו לנוד ומוסיף בדמים פוגם בבשר: אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כר' יוסי. ואסיקנא ההיא גינתא דאזדבלה בזבל של עבודת כוכבים ושלחה רב עמרם קמיה דרב יוסף ושלח ליה הרי אמרו הלכה כרבי יוסי:

מתני' נטל את האשרה קיסם ועשה בו כרכור אסור בהנאה כו' ר' אליעזר אומר יוליך הנאה לים המלח. וצריכא דאי אתמר בפת ר' אליעזר אומר יוליך הנאה לים המלח והשאר מותר הוה אמינא משום דבעידנא דקא גמרה לה פת איקלי ליה לאיסור. אבל כרכור דאיתיה בעיניה אימא מודי להו לרבנן ואי אתמר פלוגתייהו בכרכור כו' ואסיקנא הלכה כר' אליעזר. ולא תימא בפת לבדה א"ר אליעזר יוליך הנאה לים המלח אלא אפילו נתערבה חבית של יין של עובדי כוכבים כדרב חסדא דאמר ליה לההוא גברא דאתערבא ליה חבית של יין דסתם יינו של עובד כוכבים בחביות יין שלו. ואמר לו רב חסדא זיל שקול ד' זוזי דמי חבית יין ושדי בנהרא ושאר חביות מותרות לך

מוסגר הגר"א

(ו) גמ' מימר עבודת כוכבים שנתפגלה מאיליה רש"י ד"ה ומ"ם: (ב) רש"י ד"ה לא יתכר: (ג) ד"ה ויוליך וכו' דכל קיסם: (ד) ד"ה ונטל וכו' שברי שברים קאמר כגון: (ה) ד"ה עובדים וכו' ועשה עבודת כוכבים גדול וכמן: (ו) תוס' ד"ה לא וכו' ומיין מניחין מלעובדה:

הגהות הגר"א

[א] גמ' והכל בשברי שברים. ר"ב והרמב"ם גורס במקום בשברי בשמרי ור"ל אם שתי שברים נתבטל בביטול שבר ג' ופסק כליצעית אימא וכך (עמ"ש רבינו ביו"ד סי' קנ"ו ס"ק י"ו):

לעזי רש"י

דוי"ו [ר"י"ו]. עץ מחודד המשמש להפרדת חוטי השתי לפני העברת הבוכייר ביניהם.

רבינו חננאל (המשך)

כולן בהנאה: **פיסקא** כיצד מבטלה קירסם וזירד נטל ממנה מקל או שרביט. ואפילו עלה הרי זו בטלה. שפאה לצרכה אסורה שלא לצרכה מותרת: **גמ'** ואותם שפאים תניא כמאן דאמר מותרין דתניא עובד כוכבים ששיפה עבודת כוכבים לצרכו כדי שיהנה משפאיה היא ושפאיה מותרין. לצרכה היא אסורה ושפאיה מותרין. רישראל ששיפה עבודת כוכבים בין לצרכו היא ושפאיה אסורין. אתמר עבודת כוכבים שנשתברה מאליה אמר רב צריך לבטל כל קיסם וקיסם. ושמואל אמר [אין] עבודת כוכבים צריכה להבטל אלא כל זמן שהיא דרך גדילתה לימא בהא פליגי דרב סבר עובדין לשברים לפיכך צריך לבטל כל קיסם שבה ושמואל סבר כיון שנשתברה הותרה ודחינן לה דכולי עלמא לא פליגי דעובדין לשברים והכא בשברי שברים פליגי רב אוסר ושמואל אמר מותר איבעית אימא כולי עלמא לא פליגי דאין עובדים לשברים ובעבודת כוכבים של חוליות וההדיוט יכול להחזירה פליגי. רב סבר כיון דהדיוט יכול להחזירה לא בטלה ושמואל סבר אין עבודת כוכבים צריכה לבטל אלא דרך גדילתה. כגון

גליון הש"ס

גמ' שקול ארבע זוזי. עיין יומא דף נה ע"ב תוס' ד"ה וצבור:

הגהות הב"ח

(ו) גמ' מימר עבודת כוכבים שנתפגלה מאיליה רש"י ד"ה ומ"ם: (ב) רש"י ד"ה לא יתכר וכו' דכל קיסם: (ג) ד"ה ויוליך וכו' שברי שברים קאמר כגון: (ד) ד"ה עובדים וכו' ועשה עבודת כוכבים גדול וכמן: (ה) תוס' ד"ה לא וכו' ומיין מניחין מלעובדה:

הגהות הגר"א

[א] גמ' והכל בשברי שברים. ר"ב והרמב"ם גורס במקום בשברי בשמרי ור"ל אם שתי שברים נתבטל בביטול שבר ג' ופסק כליצעית אימא וכך (עמ"ש רבינו ביו"ד סי' קנ"ו ס"ק י"ו):

לעזי רש"י

דוי"ו [ר"י"ו]. עץ מחודד המשמש להפרדת חוטי השתי לפני העברת הבוכייר ביניהם.

רבינו חננאל (המשך)

כולן בהנאה: **פיסקא** כיצד מבטלה קירסם וזירד נטל ממנה מקל או שרביט. ואפילו עלה הרי זו בטלה. שפאה לצרכה אסורה שלא לצרכה מותרת: **גמ'** ואותם שפאים תניא כמאן דאמר מותרין דתניא עובד כוכבים ששיפה עבודת כוכבים לצרכו כדי שיהנה משפאיה היא ושפאיה מותרין. לצרכה היא אסורה ושפאיה מותרין. רישראל ששיפה עבודת כוכבים בין לצרכו היא ושפאיה אסורין. אתמר עבודת כוכבים שנשתברה מאליה אמר רב צריך לבטל כל קיסם וקיסם. ושמואל אמר [אין] עבודת כוכבים צריכה להבטל אלא כל זמן שהיא דרך גדילתה לימא בהא פליגי דרב סבר עובדין לשברים לפיכך צריך לבטל כל קיסם שבה ושמואל סבר כיון שנשתברה הותרה ודחינן לה דכולי עלמא לא פליגי דעובדין לשברים והכא בשברי שברים פליגי רב אוסר ושמואל אמר מותר איבעית אימא כולי עלמא לא פליגי דאין עובדים לשברים ובעבודת כוכבים של חוליות וההדיוט יכול להחזירה פליגי. רב סבר כיון דהדיוט יכול להחזירה לא בטלה ושמואל סבר אין עבודת כוכבים צריכה לבטל אלא דרך גדילתה. כגון

מוסגר הש"ס

פ) [פסחים מ:], ב) [ע"ז סו: ותוס' ד"ה ה"ג], ג) [עיין תוס' ע"ז נב. ד"ה ואין], ד) [לעיל מג: ותוס' ד"ה ה"ג], ה) [ע"ז סו: ותוס' ד"ה ואין], ו) [ב"מ ד:], ז) [ע"ז סו: ד"ה ואין], ח) [ב"מ ד:], ט) [ע"ז סו: ד"ה ואין], י) [ב"מ ד:], יא) [ע"ז סו: ד"ה ואין], יב) [תוס' ד"ה ה"ג], יג) [ע"ז מג: ד"ה ואין], יד) [לעיל מג:], טו) [נקמן נג:], טז) [ב"מ ד:], יז) [ב"מ ד:], יח) [ב"מ ד:], יט) [ב"מ ד:], כ) [ב"מ ד:], כא) [ב"מ ד:], כב) [ב"מ ד:], כג) [ב"מ ד:], כד) [ב"מ ד:], כה) [ב"מ ד:], כו) [ב"מ ד:], כז) [ב"מ ד:], כח) [ב"מ ד:], כט) [ב"מ ד:], ל) [ב"מ ד:], לא) [ב"מ ד:], לב) [ב"מ ד:], לג) [ב"מ ד:], לד) [ב"מ ד:], לה) [ב"מ ד:], לו) [ב"מ ד:], לז) [ב"מ ד:], לח) [ב"מ ד:], לט) [ב"מ ד:], מ) [ב"מ ד:], מא) [ב"מ ד:], מב) [ב"מ ד:], מג) [ב"מ ד:], מד) [ב"מ ד:], מה) [ב"מ ד:], מו) [ב"מ ד:], מז) [ב"מ ד:], מח) [ב"מ ד:], מט) [ב"מ ד:], נ) [ב"מ ד:], נא) [ב"מ ד:], נב) [ב"מ ד:], נג) [ב"מ ד:], נד) [ב"מ ד:], נה) [ב"מ ד:], נו) [ב"מ ד:], נז) [ב"מ ד:], נח) [ב"מ ד:], נט) [ב"מ ד:], ס) [ב"מ ד:], סא) [ב"מ ד:], סב) [ב"מ ד:], סג) [ב"מ ד:], סד) [ב"מ ד:], סה) [ב"מ ד:], סו) [ב"מ ד:], סז) [ב"מ ד:], סח) [ב"מ ד:], סט) [ב"מ ד:], ע) [ב"מ ד:], עא) [ב"מ ד:], עב) [ב"מ ד:], עג) [ב"מ ד:], עד) [ב"מ ד:], עה) [ב"מ ד:], עו) [ב"מ ד:], עז) [ב"מ ד:], עח) [ב"מ ד:], עט) [ב"מ ד:], פ) [ב"מ ד:], פא) [ב"מ ד:], פב) [ב"מ ד:], פג) [ב"מ ד:], פד) [ב"מ ד:], פה) [ב"מ ד:], פו) [ב"מ ד:], פז) [ב"מ ד:], פח) [ב"מ ד:], פט) [ב"מ ד:], צ) [ב"מ ד:], צא) [ב"מ ד:], צב) [ב"מ ד:], צג) [ב"מ ד:], צד) [ב"מ ד:], צה) [ב"מ ד:], צו) [ב"מ ד:], צז) [ב"מ ד:], צח) [ב"מ ד:], צט) [ב"מ ד:], ק) [ב"מ ד:], קא) [ב"מ ד:], קב) [ב"מ ד:], קג) [ב"מ ד:], קד) [ב"מ ד:], קה) [ב"מ ד:], קו) [ב"מ ד:], קז) [ב"מ ד:], קח) [ב"מ ד:], קט) [ב"מ ד:], קי) [ב"מ ד:], קיא) [ב"מ ד:], קיב) [ב"מ ד:], קיג) [ב"מ ד:], קיד) [ב"מ ד:], קטו) [ב"מ ד:], קטז) [ב"מ ד:], קיז) [ב"מ ד:], קיח) [ב"מ ד:], קיט) [ב"מ ד:], קכ) [ב"מ ד:], קכא) [ב"מ ד:], קכב) [ב"מ ד:], קכג) [ב"מ ד:], קכד) [ב"מ ד:], קכה) [ב"מ ד:], קכו) [ב"מ ד:], קכז) [ב"מ ד:], קכח) [ב"מ ד:], קכט) [ב"מ ד:], קל) [ב"מ ד:], קלא) [ב"מ ד:], קלב) [ב"מ ד:], קלג) [ב"מ ד:], קלד) [ב"מ ד:], קלה) [ב"מ ד:], קלו) [ב"מ ד:], קלז) [ב"מ ד:], קלח) [ב"מ ד:], קלט) [ב"מ ד:], קמ) [ב"מ ד:], קמא) [ב"מ ד:], קמב) [ב"מ ד:], קמג) [ב"מ ד:], קמד) [ב"מ ד:], קמה) [ב"מ ד:], קמו) [ב"מ ד:], קמז) [ב"מ ד:], קמח) [ב"מ ד:], קמט) [ב"מ ד:], קנ) [ב"מ ד:], קנא) [ב"מ ד:], קנב) [ב"מ ד:], קנג) [ב"מ ד:], קנד) [ב"מ ד:], קנה) [ב"מ ד:], קנו) [ב"מ ד:], קנז) [ב"מ ד:], קנח) [ב"מ ד:], קנט) [ב"מ ד:], קס) [ב"מ ד:], קסא) [ב"מ ד:], קסב) [ב"מ ד:], קסג) [ב"מ ד:], קסד) [ב"מ ד:], קסה) [ב"מ ד:], קסו) [ב"מ ד:], קסז) [ב"מ ד:], קסח) [ב"מ ד:], קסט) [ב"מ ד:], קע) [ב"מ ד:], קעא) [ב"מ ד:], קעב) [ב"מ ד:], קעג) [ב"מ ד:], קעד) [ב"מ ד:], קעה) [ב"מ ד:], קעו) [ב"מ ד:], קעז) [ב"מ ד:], קעח) [ב"מ ד:], קעט) [ב"מ ד:], קפ) [ב"מ ד:], קפא) [ב"מ ד:], קפב) [ב"מ ד:], קפג) [ב"מ ד:], קפד) [ב"מ ד:], קפה) [ב"מ ד:], קפו) [ב"מ ד:], קפז) [ב"מ ד:], קפח) [ב"מ ד:], קפט) [ב"מ ד:], קצ) [ב"מ ד:], קצא) [ב"מ ד:], קצב) [ב"מ ד:], קצג) [ב"מ ד:], קצד) [ב"מ ד:], קצה) [ב"מ ד:], קצו) [ב"מ ד:], קצז) [ב"מ ד:], קצח) [ב"מ ד:], קצט) [ב"מ ד:], ר) [ב"מ ד:], רא) [ב"מ ד:], רב) [ב"מ ד:], רג) [ב"מ ד:], רד) [ב"מ ד:], רה) [ב"מ ד:], רו) [ב"מ ד:], רז) [ב"מ ד:], רח) [ב"מ ד:], רט) [ב"מ ד:], רי) [ב"מ ד:], ריא) [ב"מ ד:], ריב) [ב"מ ד:], ריג) [ב"מ ד:], ריד) [ב"מ ד:], רטו) [ב"מ ד:], רטז) [ב"מ ד:], ריח) [ב"מ ד:], ריט) [ב"מ ד:], רכ) [ב"מ ד:], רכא) [ב"מ ד:], רכב) [ב"מ ד:], רכג) [ב"מ ד:], רכד) [ב"מ ד:], רכה) [ב"מ ד:], רכו) [ב"מ ד:], רכז) [ב"מ ד:], רכח) [ב"מ ד:], רכט) [ב"מ ד:], רל) [ב"מ ד:], רלא) [ב"מ ד:], רלב) [ב"מ ד:], רלג) [ב"מ ד:], רלד) [ב"מ ד:], רלה) [ב"מ ד:], רלו) [ב"מ ד:], רלז) [ב"מ ד:], רלח) [ב"מ ד:], רלט) [ב"מ ד:], רמ) [ב"מ ד:], רמא) [ב"מ ד:], רמב) [ב"מ ד:], רמג) [ב"מ ד:], רמד) [ב"מ ד:], רמה) [ב"מ ד:], רמו) [ב"מ ד:], רמז) [ב"מ ד:], רמח) [ב"מ ד:], רמט) [ב"מ ד:], רנ) [ב"מ ד:], רנא) [ב"מ ד:], רנב) [ב"מ ד:], רנג) [ב"מ ד:], רנד) [ב"מ ד:], רנה) [ב"מ ד:], רנו) [ב"מ ד:], רנז) [ב"מ ד:], רנח) [ב"מ ד:], רנט) [ב"מ ד:], רס) [ב"מ ד:], רסא) [ב"מ ד:], רסב) [ב"מ ד:], רסג) [ב"מ ד:], רסד) [ב"מ ד:], רסה) [ב"מ ד:], רסו) [ב"מ ד:], רסז) [ב"מ ד:], רסח) [ב"מ ד:], רסט) [ב"מ ד:], רע) [ב"מ ד:], רעא) [ב"מ ד:], רעב) [ב"מ ד:], רעג) [ב"מ ד:], רעד) [ב"מ ד:], רעה) [ב"מ ד:], רעו) [ב"מ ד:], רעז) [ב"מ ד:], רעח) [ב"מ ד:], רעט) [ב"מ ד:], רפ) [ב"מ ד:], רפא) [ב"מ ד:], רפב) [ב"מ ד:], רפג) [ב"מ ד:], רפד) [ב"מ ד:], רפה) [ב"מ ד:], רפו) [ב"מ ד:], רפז) [ב"מ ד:], רפח) [ב"מ ד:], רפט) [ב"מ ד:], רצ) [ב"מ ד:], רצא) [ב"מ ד:], רצב) [ב"מ ד:], רצג) [ב"מ ד:], רצד) [ב"מ ד:], רצה) [ב"מ ד:], רצו) [ב"מ ד:], רצז) [ב"מ ד:], רצח) [ב"מ ד:], רצט) [ב"מ ד:], ש) [ב"מ ד:], שא) [ב"מ ד:], שב) [ב"מ ד:], שג) [ב"מ ד:], שד) [ב"מ ד:], שה) [ב"מ ד:], שו) [ב"מ ד:], שז) [ב"מ ד:], שח) [ב"מ ד:], שט) [ב"מ ד:], שי) [ב"מ ד:], שיא) [ב"מ ד:], שיב) [ב"מ ד:], שיג) [ב"מ ד:], שיד) [ב"מ ד:], שטו) [ב"מ ד:], שטז) [ב"מ ד:], שיח) [ב"מ ד:], שיט) [ב"מ ד:], שכ) [ב"מ ד:], שכא) [ב"מ ד:], שכב) [ב"מ ד:], שכג) [ב"מ ד:], שכד) [ב"מ ד:], שכה) [ב"מ ד:], שכו) [ב"מ ד:], שכז) [ב"מ ד:], שכח) [ב"מ ד:], שכט) [ב"מ ד:], של) [ב"מ ד:], שלא) [ב"מ ד:], שלב) [ב"מ ד:], שלג) [ב"מ ד:], שלד) [ב"מ ד:], שלה) [ב"מ ד:], שלו) [ב"מ ד:], שלז) [ב"מ ד:], שלח) [ב"מ ד:], שלט) [ב"מ ד:], שמ) [ב"מ ד:], שמא) [ב"מ ד:], שמב) [ב"מ ד:], שמג) [ב"מ ד:], שמד) [ב"מ ד:], שמה) [ב"מ ד:], שמו) [ב"מ ד:], שמז) [ב"מ ד:], שמח) [ב"מ ד:], שמט) [ב"מ ד:], שנ) [ב"מ ד:], שנא) [ב"מ ד:], שנב) [ב"מ ד:], שנג) [ב"מ ד:], שנד) [ב"מ ד:], שנה) [ב"מ ד:], שנו) [ב"מ ד:], שנז) [ב"מ ד:], שנח) [ב"מ ד:], שנט) [ב"מ ד:], שס) [ב"מ ד:], שסא) [ב"מ ד:], שסב) [ב"מ ד:], שסג) [ב"מ ד:], שסד) [ב"מ ד:], שסה) [ב"מ ד:], שסו) [ב"מ ד:], שסז) [ב"מ ד:], שסח) [ב"מ ד:], שסט) [ב"מ ד:], שע) [ב"מ ד:], שעא) [ב"מ ד:], שעב) [ב"מ ד:], שעג) [ב"מ ד:], שעד) [ב"מ ד:], שעה) [ב"מ ד:], שעו) [ב"מ ד:], שעז) [ב"מ ד:], שעח) [ב"מ ד:], שעט) [ב"מ ד:], שפ) [ב"מ ד:], שפא) [ב"מ ד:], שפב) [ב"מ ד:], שפג) [ב"מ ד:], שפד) [ב"מ ד:], שפה) [ב"מ ד:], שפו) [ב"מ ד:], שפז) [ב"מ ד:], שפח) [ב"מ ד:], שפט) [ב"מ ד:], שצ) [ב"מ ד:], שצא) [ב"מ ד:], שצב) [ב"מ ד:], שצג) [ב"מ ד:], שצד) [ב"מ ד:], שצה) [ב"מ ד:], שצו) [ב"מ ד:], שצז) [ב"מ ד:], שצח) [ב"מ ד:], שצט) [ב"מ ד:], ת) [ב"מ ד:], תא) [ב"מ ד:], תב) [ב"מ ד:], תג) [ב"מ ד:], תד) [ב"מ ד:], תה) [ב"מ ד:], תו) [ב"מ ד:], תז) [ב"מ ד:], תח) [ב"מ ד:], תט) [ב"מ ד:], תי) [ב"מ ד:], תיא) [ב"מ ד:], תיב) [ב"מ ד:], תיג) [ב"מ ד:], תיד) [ב"מ ד:], תטו) [ב"מ ד:], תטז) [ב"מ ד:], תיח) [ב"מ ד:], תיט) [ב"מ ד:], תכ) [ב"מ ד:], תכא) [ב"מ ד:], תכב) [ב"מ ד:], תכג) [ב"מ ד:], תכד) [ב"מ ד:], תכה) [ב"מ ד:], תכו) [ב"מ ד:], תכז) [ב"מ ד:], תכח) [ב"מ ד:], תכט) [ב"מ ד:], תל) [ב"מ ד:], תלא) [ב"מ ד:], תלב) [ב"מ ד:], תלג) [ב"מ ד:], תלד) [ב"מ ד:], תלה) [ב"מ ד:], תלו) [ב"מ ד:], תלז) [ב"מ ד:], תלח) [ב"מ ד:], תלט) [ב"מ ד:], תמ) [ב"מ ד:], תמא) [ב"מ ד:], תמב) [ב"מ ד:], תמג) [ב"מ ד:], תמד) [ב"מ ד:], תמה) [ב"מ ד:], תמו) [ב"מ ד:], תמז) [ב"מ ד:], תמח) [ב"מ ד:], תמט) [ב"מ ד:], תנ) [ב"מ ד:], תנא) [ב"מ ד:], תנב) [ב"מ ד:], תנג) [ב"מ ד:], תנד) [ב"מ ד:], תנה) [ב"מ ד:], תנו) [ב"מ ד:], תנז) [ב"מ ד:], תנח) [ב"מ ד:], תנט) [ב"מ ד:], תס) [ב"מ ד:], תסא) [ב"מ ד:], תסב) [ב"מ ד:], תסג) [ב"מ ד:], תסד) [ב"מ ד:], תסה) [ב"מ ד:], תסו) [ב"מ ד:], תסז) [ב"מ ד:], תסח) [ב"מ ד:], תסט) [ב"מ ד:], תע) [ב"מ ד:], תעא) [ב"מ ד:], תעב) [ב"מ ד:], תעג) [ב"מ ד:], תעד) [ב"מ ד:], תעה) [ב"מ ד:], תעו) [ב"מ ד:], תעז) [ב"מ ד:], תעח) [ב"מ ד:], תעט) [ב"מ ד:], תפ) [ב"מ ד:], תפא) [ב"מ ד:], תפב) [ב"מ ד:], תפג) [ב"מ ד:], תפד) [ב"מ ד:], תפה) [ב"מ ד:], תפו) [ב"מ ד:], תפז) [ב"מ ד:], תפח) [ב"מ ד:], תפט) [ב"מ ד:], תצ) [ב"מ ד:], תצא) [ב"מ ד:], תצב) [ב"מ ד:], תצג) [ב"מ ד:], תצד) [ב"מ ד:], תצה) [ב"מ ד:], תצו) [ב"מ ד:], תצז) [ב"מ ד:], תצח) [ב"מ ד:], תצט) [ב"מ ד:], תק) [ב"מ ד:], תקא) [ב"מ ד:], תקב) [ב"מ ד:], תקג) [ב"מ ד:], תקד) [ב"מ ד:], תקה) [ב"מ ד:], תקו) [ב"מ ד:], תקז) [ב"מ ד:], תקח) [ב"מ ד:], תקט) [ב"מ ד:], תקי) [ב"מ ד:], תקיא) [ב"מ ד:], תקיב) [ב"מ ד:], תקיג) [ב"מ ד:], תקיד) [ב"מ ד:], תקטו) [ב"מ ד:], תקטז) [ב"מ ד:], תקיח) [ב"מ ד:], תקיט) [ב"מ ד:], תקכ) [ב"מ ד:], תקכא) [ב"מ ד:], תקכב) [ב"מ ד:], תקכג) [ב"מ ד:], תקכד) [ב"מ ד:], תקכה) [ב"מ ד:], תקכו) [ב"מ ד:], תקכז) [ב"מ ד:], תקכח) [ב"מ ד:], תקכט) [ב"מ ד:], תקל) [ב"מ ד:], תקלא) [ב"מ ד:], תקלב) [ב"מ ד:], תקלג) [ב"מ ד:], תקלד) [ב"מ ד:], תקלה) [ב"מ ד:], תקלו) [ב"מ ד:], תקלז) [ב"מ ד:], תקלח) [ב"מ ד:], תקלט) [ב"מ ד:], תקמ) [ב"מ ד:], תקמא) [ב"מ ד:], תקמב) [ב"מ ד:], תקמג) [ב"מ ד:], תקמד) [ב"מ ד:], תקמה) [ב"מ ד:], תקמו) [ב"מ ד:], תקמז) [ב"מ ד:], תקמח) [ב"מ ד:], תקמט) [ב"מ ד:], תקנ) [ב"מ ד:], תקנא) [ב"מ ד:], תקנב) [ב"מ ד:], תקנג) [ב"מ ד:], תקנד) [ב"מ ד:], תקנה) [ב"מ ד:], תקנו) [ב"מ ד:], תקנז) [ב"מ ד:], תקנח) [ב"מ ד:], תקנט) [ב"מ ד:], תקס) [ב"מ ד:], תקסא) [ב"מ ד:], תקסב) [ב"מ ד:], תקסג) [ב"מ ד:], תקסד) [ב"מ ד:], תקסה) [ב"מ ד:], תקסו) [ב"מ ד:], תקסז) [ב"מ ד:], תקסח) [ב"מ ד:], תקסט) [ב"מ ד:], תקע) [ב"מ ד:], תקעא) [ב"מ ד:], תקעב) [ב"מ ד:], תקעג) [ב"מ ד:], תקעד) [ב"מ ד:], תקעה) [ב"מ ד:], תקעו) [ב"מ ד:], תקעז) [ב"מ ד:], תקעח) [ב"מ ד:], תקעט) [ב"מ ד:], תקפ) [ב"מ ד:], תקפא) [ב"מ ד:], תקפב) [ב"מ ד:], תקפג) [ב"מ ד:], תקפד) [ב"מ ד:], תקפה) [ב"מ ד:], תקפו) [ב"מ ד:], תקפז) [ב"מ ד:], תקפח) [ב"מ ד:], תקפט) [ב"מ ד:], תקצ) [ב"מ ד:], תקצא) [ב"מ ד:], תקצב) [ב"מ ד:], תקצג) [ב"מ ד:], תקצד) [ב"מ ד:], תקצה) [ב"מ ד:], תקצו) [ב"מ ד:], תקצז) [ב"מ ד:], תקצח) [ב"מ ד:], תקצט) [ב"מ ד:], תר) [ב"מ ד:], תרא) [ב"מ ד:], תרב) [ב"מ ד:], תרג) [ב"מ ד:], תרד) [ב"מ ד:], תרה) [ב"מ ד:], תרו) [ב"מ

מסורת הש"ס

במקורבות אסורות. פירש בקונטרס מקורבות מצד כגון בהמה לו בהמי אמה דמיניה נפול מרוחקות כלומר בתוך ד' אמות מותרות דלמא מיניה נפול ובסמוך פירש בתפיסה אחת שאין הפסק ביניהם למרקולים ומקוריס לכולי עלמא דכל תוך ד' אמות נראות עמו קרי (ד) להם ופלוגתייהו לעיל בתוך מרחב אמה דמיניה נפול מרוחקות לגמרי אמ